



Bertolt Brecht: A szecsuáni jólélek - szövegrészlet

KÖZJÁTÉK EGY HÍD ALATT

A parton kuporog a vízárus.

VANG (*körülnézve*) Minden csöndes. Már négy napja rejtőzködöm itt. Nem találhatnak meg, mert nyitva tartom a szememet. Szántsándékkal abba az irányba menekültem, amerre ők is indultak. Másnap át is haladtak fölöttem a hídon, hallottam a lépteiket. Már bizonyosan messze vannak, nyugton lehetek felőlük.

Visszadől és elalszik. Zene. A lejtős part átlátszóvá válik; megjelennek az istenek

(Arca elé emeli a karját, mintha ütéstől félne) Ne is szóljatok, tudok mindent! Nem találtam senkit, aki szállást adott volna, egy lelket sem! Most már tudjátok! Menjetek csak tovább!

ELSŐ ISTEN Tévedsz. Találtál valakit. Alighogy elfutottál, jött is. Befogadott minket éjszakára, őrizte az álmunkat s lámpással világított előttünk, amikor másnap hajnalban útnak indultunk. Te azt mondtad nekünk, hogy jó lélek, és csakugyan jó is volt.

VANG Mégis Sen Te adott szállást nektek?

HARMADIK ISTEN Hát persze.

VANG És én kicsinyhitű, elszaladtam! Csak mert azt hittem: nem tud jönni. Olyan szegény, olyan nyomorult, hogy nem tud jönni.

AZ ISTENEK

Ó, te gyarló!

Jószándékú, de gyöngé ember!

Hol ínséget talál, ott nem hisz már a jóban!

Ahol vész tornyosul, a bátorságtól mit se vár!

Gyöngeség, mely kákán is csomót keres!

Ó, könnyű ítélet! Ó, gyors kétségbeesés!

VANG Nagyon szégyellem magamat, Fény Fiai!

ELSŐ ISTEN Most pedig, vízárus barátunk, tedd meg nekünk azt a szívességet, hogy visszamész mihamarabb a fővárosba, és megnézed, mit csinál a jó Sen Te. Aztán majd beszámolsz róla nekünk. Most jó sora van. Úgy látszik, kapott annyi pénzt, amiből egy kis boltot szerezhetett. Most aztán aszerint élhet, cselekedhet, ahogy szelíd szíve tanácsolja. Biztasd jóságra, mert senki sem lehet sokáig jó, ha nem kívánják tőle a jóságot. Mi pedig vándorolunk tovább, hogy felkutassunk és találjunk még olyan embereket, akik hasonlatosak a szecsuani jólélekhez. Így aztán vége lesz annak a szövegszövegnek, hogy jó emberek nem is élhetnek a földön.

Eltűnnek.

2

A DOHÁNYOSBOLT

Mindenütt alvó emberek. A lámpa még ég. Kopognak.

AZ ASSZONY (*még félig alva felemelkedik*) Sen Te, kopognak! Hol van Sen Te?

Az UNOKAÖCS Biztosan reggelit hoz. A nagybácsi fizeti!

Az asszony felnevet és odacsoszog az ajtóhoz. Belép egy fiatal férfi és mögötte az asztalos

A FIATAL FÉRFI Én vagyok a nagybácsi.

AZ ASSZONY (*mint aki a felhőkből esett le*) Kicsoda maga?

A FIATAL FÉRFI Nevem: Sut Ta.

A VENDÉGEK (*egymást fölráncigálva*) A nagybácsi! De hiszen ez vicc, nincs is neki nagybátyja! - De van itt valaki, aki azt mondja, hogy ő a nagybácsi. Hihetetlen, ilyen kora reggel!

UNOKAÖCS Ha ön, uram, a háziasszony nagybátyja, akkor legalább gondoskodjék azonnal reggeliről!

SUI TA (*eloltja a lámpát*) Minden percben itt lehetnek az első vevők. Kérem, öltözzenek fel gyorsan, hogy kinyithassam a boltomat.

FÉRFI A maga boltját? De hiszen ez Sen Te boltja, a mi régi kis barátnőnké. (*Sui Ta megrázza a fejét*) Hogyan, hát nem az övé a bolt?

A SÓGORNÓ No, jól átejtett bennünket! És egyáltalán hol kódorog?

SUI TA Pillanatnyilag el van foglalva. Azt üzeni, hogy miután én itt vagyok, a továbbiakban nem tud

szolgálatukra állni.

AZ ASSZONY *(megrendülve)* És mi még azt hittük róla, hogy maga a jóság!

AZ UNOKAÖCS Ne higgyetek neki, keressük meg a lányt!

A FÉRFI Persze, persze, helyes. *(Szervezni kezdi a dolgot)* Te és te és te és te mindenütt a nyomába eredtek. Mi és a nagypapa itt maradunk, tartjuk a frontot. A fiú meg szerezzon valami ennivalót. *(A fiúhoz)* Látod ott a sarkon a kalácsütő bódéját? Sündöröj szépen oda, és tömd meg az ingedet.

A SÓGORNŐ Van neki olyan kis szőke buktája, szerezz abból is!

A FÉRFI De vigyázz, el ne csípjen a pék, és ne fuss bele rendőrbe!

A fiú rábólint és elszalad. A többiek befejezik az öltözködést

SUI TA Ez a kalácslopás vajon nem rontja a bolt híret? Pedig ez a bolt menedéket adott maguknak.

AZ UNOKAÖCS Ne is hederítsetek rá, egy-kettő előkerítjük Sen Tét, ő majd elintézi a nagybácsiját.

Az unokaöcs, a fivér, a sógornő és az unokahúg el

A SÓGORNŐ *(elmenőben)* Föl ne faljátok mind a reggelit!

SUI TA *(nyugodtan)* Nem fogják megtalálni Sen Tét! Az unokahúgom természetesen nagyon sajnálja, hogy a vendégbarátság parancsát nem tudja korlátlan ideig teljesíteni. Önök ugyanis túlságosan sokan vannak itt! Ez itt, kérem: trafik, és Sen Te kisasszony belőle él

A FÉRFI A mi drága Sen Ténk ilyesmit sohasem vett volna a szájára.

SUI TA Lehet, hogy igaza van. *(Az asztalozhoz)* Az a baj, hogy túlságosan nagy a nyomor ebben a városban, s egyetlen ember nem tudja enyhíteni. Ezen a téren, sajnálatos módon, tizenegy század alatt sem történt változás, pedig akkor írták ezt a kis négysoros versikét:

Megkérdezték a kormányzót minap:

Mi kellene a város fagyoskodóinak?

S szólt: tízmérföldes takarót akarna,

Mely a külvárost szépen betakarja.

Hozzáfog, hogy rendet csináljon a boltban.